

МОНІТОРИНГ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ МЕТОДИЧНИХ КОМІСІЙ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Валентина Брезіцька,
заступник директора
НМК ПТО у Київській області*

Методична комісія – це структурний підрозділ методичної служби закладу професійної (професійно-технічної) освіти, одна з форм методичної роботи, яка сприяє підвищенню рівня фахової майстерності педагога.

Метою роботи методичних комісій є організація узгодженої роботи педагогів певного напрямку під час провадження освітнього процесу; задоволення інтересів педагогічного колективу у постійному підвищенні фахового рівня; удосконалення освітнього та навчально-виробничого процесів.

Відповідно до плану роботи Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області на 2021 рік, серед закладів професійної (професійно-технічної) освіти Київської області проводився обласний моніторинг організації роботи методичних комісій закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Завданнями моніторингу було визначення сучасного стану організації роботи методичних комісій у закладах професійної (професійно-технічної) освіти; вивчення ролі методичних комісій в удосконаленні змісту, форм і методів навчання та виховання учнівської молоді; популяризації кращого педагогічного досвіду впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес; вивчення роботи методичних комісій в організаційно-методичному забезпеченні програм розвитку закладу професійної (професійно-технічної) освіти; педагогічної та професійної майстерності.

Моніторинг охопив наступні напрями організації роботи методичних комісій:

- розробка й аналіз робочої навчально-програмної документації, внесення коректив та змін в освітні програми з урахуванням регіонального компонента;
- вивчення і використання в освітньому процесі сучасних педагогічних і виробничих технологій, кращого досвіду навчання та виховання, аналіз результатів цієї роботи;
- проведення роботи щодо розробки, поповнення, удосконалення комплексного методичного забезпечення навчально-виробничого процесу, розробка методичних рекомендацій з ефективного використання дидактичних матеріалів, створення необхідних засобів навчання тощо;
- аналіз стану і результатів навчально-виробничого та освітнього процесів, якості знань, умінь і навичок учнів, рівня їх вихованості й професійної культури;

– оновлення змісту навчання й виховання, забезпечення взаємозв'язку загальноосвітніх дисциплін, теоретичного і виробничого навчання здобувачів освіти;

– аналіз результатів перевірок закладу освіти, внутрішнього контролю, розробка пропозицій та рекомендацій щодо поліпшення викладання окремих навчальних предметів;

– організація наставництва, надання допомоги молодим педагогічним працівникам у підготовці і проведенні уроків, позаурочних заходів, організація взаємовідвідування занять, відкритих уроків та їх обговорення;

– організація та проведення конкурсів фахової майстерності, олімпіад із предметів та професій, семінарів-практикумів, виховних та інших заходів;

– керівництво науково-дослідницькою роботою учнів (у системі Малої академії наук), впровадження проєктної технології у навчально-виробничий процес;

– сприяння розробці педагогічними працівниками навчальної літератури (в тому числі й електронних засобів навчання) професійного спрямування;

– активна пропаганда, впровадження сучасних педагогічних, виробничих, інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виробничий процес, сприяння інноваційній діяльності;

– подання керівнику закладу освіти пропозицій щодо поліпшення навчально-методичної роботи, діяльності навчально-методичної ради, організації атестації викладачів та майстрів виробничого навчання, їх роботи у міжатаестаційний період;

– встановлення і розвиток зв'язків і контактів з аналогічними підрозділами інших ЗП(ПТ)О, закладами вищої освіти і науково-дослідницькими інститутами з метою удосконалення своєї роботи.

Оцінювання організації роботи методичних комісій закладів професійної (професійно-технічної) освіти відбувалось за такими показниками:

Перелік документів
Наказ про створення методичних комісій (МК) або витяг з протоколу рішення педрад
Наказ про призначення керівників МК
Положення про методичну комісію, схвалене методичною радою
План роботи МК на навчальний рік
Банк даних педагогів: кількісний і якісний склад МК
Графік проведення методичних заходів на рік
Перспективний план атестації педагогічних працівників
Графік проведення атестації на навчальний рік
Перспективний план курсової підготовки педагогічних працівників
Графік проведення контрольних робіт і тематичного оцінювання учнів

Графік моніторингових контрольних робіт
Перспективний план вивчення стану викладання предметів на 5 років
Графік вивчення стану викладання предметів у поточному навчальному році
Графік проведення відкритих уроків і позакласних заходів педагогічними працівниками
Адреси перспективного педагогічного досвіду
Зведена діагностична карта педагогічних працівників (відомості про професійні потреби і здобутки)
План проведення і матеріали предметних тижнів
Освітні програми, їх навчально-методичне забезпечення, комплексно-методичне забезпечення професій/предметів
План роботи з молодими і новими викладачами, майстрами виробничого навчання
Матеріали внутрішнього аналітичного контролю: інформаційні, аналітичні довідки, результати моніторингових досліджень рівня успішності учнів, діаграми результативності участі учнів у предметних олімпіадах, конкурсах та конкурсах фахової майстерності
Протоколи засідань МК
Нормативні документи щодо викладання предметів
Перелік методичних рекомендацій всіх рівнів
Рекомендації МК, окремих педагогів
Картотека перспективного педагогічного досвіду членів МК
Перелік друкованих робіт членів МК
Інші матеріали

Моніторинг проводився у чотири етапи.

I етап – підготовчий: січень 2021 року.

Здійснювалась підготовка, надавались матеріали роботи методичних комісій в електронному або паперовому варіантах, створювались рубрики на сайтах закладів професійної (професійно-технічної) освіти та висвітлювались матеріали організації роботи методичних комісій відповідно до критеріїв/показників.

II етап – заочний: лютий-травень.

Проводилось вивчення, узагальнення, аналіз матеріалів методичних комісій ЗП(ПТ)О. За результатами вивчення було встановлено: **чотири** ЗП(ПТ)О надали мінімальну кількість матеріалів, що не дало змогу ознайомитись з організацією роботи методичних комісій: ДНЗ «Тетіївське професійно-технічне училище» (методист Кінзерський Віктор), ДНЗ «Сквирське вище професійне училище» (методист Кравець Валентина), ДПТНЗ «Фастівський центр

професійно-технічної освіти» (методист Поліщук Валентина), ДНЗ «Згурівський професійний ліцей» (методист Панченко Марина); **сім** ЗП(ПТ)О надали недостатню кількість матеріалів, що не дозволило розкрити організацію роботи методичних комісій в достатній мірі: ДНЗ «Професійний ліцей міста Українки» (методист Горбатенко Ірина), ДНЗ «Київське обласне вище професійне училище харчових технологій та ресторанного сервісу» (методист Шагаєва Ірина), ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти» (методисти Юрченко Тетяна, Степаненко Аліна), ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей» (методист Опанасенко Людмила), ДПТНЗ «Володарський професійний аграрний ліцей» (методисти Теодорович Тетяна, Коломієць Людмила), ДПТНЗ «Яготинський центр професійно-технічної освіти» (методист Жмура Олена), ДНЗ «Березанський професійний аграрний ліцей» (методист Лосєва Людмила); натомість організацію роботи **одинадцяти** методичних комісій було визнано кращою: ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича» (методисти Савченко Ольга, Шекера Лариса), ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу» (методисти Дяченко Олена, Сюрха Тетяна), ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей» (методист Бауман Тетяна), ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей» (методисти Гордієнко Наталія, Яроцька Наталія), ДПТНЗ «Броварський професійний ліцей» (методисти Святницька Тетяна, Кирій Леся), ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей» (методист Севрук Людмила), ДНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг» (методист Рибак Олена), ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти» (методист Чогут Лілія), ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей» (методист Липовенко Олена), КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей» (методист Устименко Анжела), ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище» (методист Береза Ірина). Максимальну кількість балів за критеріями моніторингу не набрав жоден заклад П(ПТ)О.

III етап – очний: жовтень-листопад.

Здійснювалась оцінка відповідності матеріалів, наданих для моніторингу, реальній організації роботи методичних комісій: було проведено три семінари-практикуми для методистів ЗП(ПТ)О для детального вивчення матеріалів та організації роботи з усунення недоліків у веденні документації.

IV етап – підсумковий: листопад-грудень.

Підводячи підсумки обласного моніторингу організації роботи методичних комісій, було визначено заклади професійної (професійно-технічної) освіти, у яких краще організована робота методичних комісій. Це всі одинадцять ЗП(ПТ)О, які найкраще та найповніше висвітлили організацію роботи методичних комісій у II етапі моніторингу.

На жаль, неможливо було ознайомитись з організацією роботи методичних комісій за браком матеріалів наступних закладів професійної освіти: ДНЗ

«Тетіївське професійно-технічне училище» (в.о. директора Сузанська Наталія), ДНЗ «Сквирське вище професійне училище» (директор Пасічник Олександр), ДПТНЗ «Фастівський центр професійно-технічної освіти» (директор Мельник Іван), ДНЗ «Згурівський професійний ліцей» (директор Шевченко Василь). Тому методистам, головам методичних комісій та адміністрації вищезазначених закладів рекомендуємо сприяти покращенню організації роботи методичних комісій шляхом:

- ознайомлення з роботою кращих методичних комісій ЗП (ПТ)О області;
- підвищення фахової майстерності через очні, дистанційні, авторські курси підвищення кваліфікації, тренінги, семінари, виставки тощо;
- індивідуальні консультації методистів Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області.

Недоліки, які було виявлено в ході моніторингу організації роботи методичних комісій ЗП(ПТ)О:

1) наказ про створення методичних комісій (МК) або витяг з протоколу рішення педрад, наказ про призначення керівників МК:

– як правило, це один наказ, в якому формуються методичні комісії, персональний склад комісій та призначаються голови. Основний недолік: створення методичних комісій не за напрямками підготовки кваліфікованих робітників (наприклад: у закладі П(ПТ)О створено лише дві комісії: комісія викладачів і окремо комісія майстрів виробничого навчання всіх напрямів підготовки кваліфікованих робітників закладу або комісія викладачів загальноосвітніх предметів і комісія викладачів спеціальних предметів і майстрів виробничого навчання всіх напрямів підготовки кваліфікованих робітників закладу – ДНЗ «Тетіївське професійно-технічне училище», ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей», КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей»; створено комісії з несумісних професій: у ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича» методична комісія «спортивно-патріотичного та кулінарного напрямку», у ДНЗ «Київське обласне вище професійне училище харчових технологій та ресторанного сервісу» – методична комісія «автомобільного транспорту та ресторанного сервісу»).

2) Положення про методичну комісію, схвалене методичною радою:

– Положення не оновлені відповідно до Закону України «Про освіту» та допущені помилки: ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДНЗ «Професійний ліцей м. Українки», ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей», ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича», ДНЗ «Тетіївське професійно-технічне училище», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг», ДНЗ «Згурівський професійний ліцей».

3) План роботи методичної комісії на навчальний рік:

– плани роботи методичних комісій більшості закладів не відповідають завданням, змісту та основним напрямам діяльності методичних комісій відповідно до Положення про методичні комісії ЗП(ПТ)О: ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДНЗ «Професійний ліцей м. Українки», ДНЗ «Київське обласне вище професійне училище харчових технологій та ресторанного сервісу», ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Березанський професійний аграрний ліцей», ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей», ДПТНЗ «Володарський професійний аграрний ліцей», ДНЗ «Сквирське вище професійне училище», КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей».

4) графік проведення контрольних робіт і тематичного оцінювання учнів, графік моніторингових контрольних робіт:

– графіки контрольних робіт подали лише: ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей», ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище», ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей», КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей»;

– графіки моніторингових контрольних робіт подали: ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище», ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей».

5) перспективний план вивчення стану викладання предметів на 5 років та у поточному навчальному році:

– подали лише: ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей», ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей», ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг», ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей».

б) зведена діагностична карта педагогічних працівників (відомості про професійні потреби і здобутки):

– із відомостями про професійні потреби та здобутки педагогічних працівників методичних комісій ЗП(ПТ)О можна було ознайомитись лише у : ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей», ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П.

Р. Поповича», ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей», ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг», ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище».

7) матеріали внутрішнього аналітичного контролю: інформаційні, аналітичні довідки, результати моніторингових досліджень рівня успішності учнів, діаграми результативності участі учнів у предметних олімпіадах, конкурсах та конкурсах фахової майстерності:

– з даної рубрики жоден заклад П(ПТ)О не надав повної інформації, а лише частково і в основному – коротка інформація про конкурси, олімпіади або предметні тижні. Матеріали подали: ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДНЗ «Професійний ліцей м. Українки», ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича», ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг», ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище», ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей», ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей», КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей».

8) протоколи засідань методичних комісій:

– найповніше протоки засідань МК відповідали планам роботи та структурі Протоколу у таких закладів: ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей», ДПТНЗ «Броварський професійний ліцей», ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича», ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти», КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей», ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище», ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей».

9) нормативні документи щодо викладання предметів:

– нормативні документи найповніше були представлені закладами: ДПТНЗ «Броварський професійний ліцей», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище», ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти»; частково: ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича», ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей», ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей», КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей», ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг», ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей».

10) перелік методичних рекомендацій всіх рівнів, рекомендації МК, окремих педагогів:

– з переліком методичних рекомендацій не можливо було ознайомитись у таких ЗП(ПТ)О: ДПТНЗ «Броварський професійний ліцей», ДНЗ «Тетіївське професійно-технічне училище», ДПТНЗ «Яготинський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Фастівський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Згурівський професійний ліцей», ДНЗ «Березанський професійний аграрний ліцей», ДНЗ «Сквирське вище професійне училище». Лише частково були надані матеріали: ДНЗ «Професійний ліцей м. України», ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей», ДПТНЗ «Переяслав-Хмельницький центр професійно-технічної освіти», ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг», ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей», ДПТНЗ «Володарський професійний аграрний ліцей», КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей».

11) картотека перспективного педагогічного досвіду членів МК, перелік друкованих робіт членів МК:

– найкраще була оформлена картотека перспективного педагогічного досвіду у ЗП(ПТ)О: ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей», ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей», ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти», а також у ДПТНЗ «Рокитнянський професійний ліцей», ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей», ДПТНЗ «Богуславське вище професійне училище сфери послуг», ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище», ДНЗ «Сквирське вище професійне училище».